

PŘÍLOHA 3

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Životní prostředí

Ministerstvo životního prostředí

„Metodika posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů“

Obsah:

1. Úvod
2. Rorýs obecný jako vlajkový druh ochrany synantropních živočichů
3. Legislativa a související předpisy
 - 3.1 Zákonná ochrana
 - 3.1.1 Nejčastější sankce při nerespektování zákona
 - 3.2 Další předpisy, upřesňující ochranu rorýse obecného a jeho hnízdišť
 - 3.3 Kontakt na relevantní pracoviště ochrany přírody
 - 3.3.1 Poradenství
 - 3.3.2 Porušení zákona
4. Metodika posuzování staveb z hlediska výskytu chráněných druhů živočichů

1. Úvod

Ochrana synantropních druhů živočichů je nedílnou součástí problematiky ochrany životního prostředí. Jedná se o druhy, jejichž synantropizace, trvající staletí často staletí, proběhla již před tisíciroky let a jejichž populace jsou díky této adaptaci na soužití s člověkem existenčně závislé.

Také dotační tituly, jejichž primárním cílem je snížit energetickou náročnost provozu různých typů budov, musí tuto skutečnost reflektovat. V první řadě se jedná o Operační program životního prostředí (OP ŽP), který má ochranu a zlepšování životního prostředí zakotvenu přímo v názvu. Již v předchozím programovacím období měl OP ŽP, byť vágně, tuto ochranu zapracovanou.

V zahájeném programovacím období (2014 – 2020) již OP ŽP bude obsahovat kompletní sadu nástrojů, která naplňování zákonných povinností zajistí. Zároveň usnadní orientaci v problematice jak administrátorům OP ŽP, tak i příjemcům dotací – investorům prací.

2. Rorýs obecný jako vlajkový druh synantropních ptáků

Rorýs obecný (*Apus apus*)

Na snímku dospělý pták, přilétající s voletem plným potravy ke hnízdní dutině.

Foto: Ivan Dudáček

Charakteristika: délka těla 16–17 cm, rozpětí křídel 38–40 cm, hmotnost 35–56 gramů. Převažují zbarvení je temně hnědé s bělavým hrdlem. Pohlaví nelze rozlišit, oba ptáci jsou stejně zbarvení a rozdíly ve velikosti nejsou patrné.

Rorýs je vynikající a rychlý letec. Kvalifikované odhady hovoří o 190 – 270 tisících nalétaných kilometrů ročně. Rorýsi dokážou vyvinout ve vertikálním letu rychlost až 220 km/h, při horizontálním letu jim byla naměřena rychlost přes 110 km/h. Rorýsi v letu nejenom loví, ale ve vzduchu se také páří, odpočívají a dokonce i spí. Pevnou půdu pod nohama potřebují převážně pro hnízdění. V průměru se dožívají 7 let. Patří k monogamním druhům, páry jsou pohromadě jen v období hnízdění. Hnízdí jednou ročně od května do konce července ve štěrbinách a dutinách skal a lidských staveb, ve stromových dutinách a ptačích budkách. Jednotlivé páry však mohou hnízdit až do začátku září, především ve vyšších polohách. Samice snáší 2–4 vejce o hmotnosti 3,5 g, bíle zbarvená, na snůšce sedí oba rodiče 19–20 dní, hnízdní péče je 42 – 44 dnů. Mláďata opouštějí hnízdo, když jsou jejich křídla min. 16 cm dlouhá.

Rorýsi zimují v tropické Africe, kam odlétají ihned po vyvedení mláďat na přelomu července a srpna. Ze zimovišť se k nám vrací na přelomu dubna a května. K zajímavostem patří i schopnost rorýsů reagovat na prudké změny počasí (ochlazení, dlouhotrvající srážky), na které ptáci reagují snížením tělesné teploty a strnulým pobytem na hnízdě, mladí ptáci přestávají přijímat potravu.

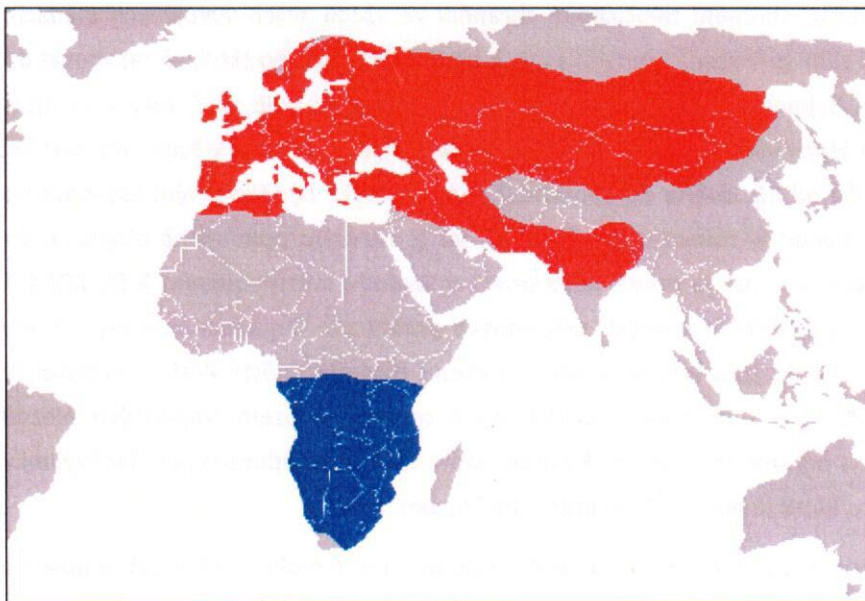
V tomto stavu mohou přežívat i více než 10 dní. Nehnízdící ptáci odlétají do oblastí s lepším počasím a po zlepšení podmínek se vracejí zpět do kolonie.

Mezi přirozené nepřátele rorýse patří ostříž lesní (*Falco subbuteo*), lovcí mláďata i dospělé ptáky, poštolka obecná (*Falco tinnunculus*) a straka obecná (*Pica pica*), které loví mláďata v hnízdech, příležitostně drobní savci, plenící hnízda rorýsů. Z antropogenních činitelů jsou to zejména nešetrné stavební úpravy budov, automobilová doprava a nezabezpečené čiré nebo zrcadlící skleněné stěny.

Potravu rorýse tvoří létající hmyz a pavouci. Rodiče krmí mláďata uloví přibližně 50 g potravy denně, přičemž jednorázově dokážou ve voleti transportovat až 1200 ks drobné potravy.

Rorýs obecný obývá prakticky celou Evropu od Středomoří až po oblasti za polárním kruhem s výjimkou Islandu a nejsevernějších partií Skotska, Norska a Finska. Hnízdí též v severní Africe a v celé centrální části Asie až po Tichý oceán.

Areál souvislého výskytu rorýse obecného (červeně jsou vyznačena hnízdiště, modrou barvou zimoviště):

V České republice se vyskytuje po celém území s výjimkou nejvyšších hor, jednotlivé případy hnízdění jsou však známy i z nadmořských výšek přes 1100 m n.m. Hnízdění rorýse je prokázáno na území všech správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Naprostá většina naší národní populace (více než 95 %) žije ve městech a na vesnicích, kde hnízdí na lidských stavbách. Velikost české populace byla v roce 2000 odhadnuta na 60 až 120 tisíc párů. V posledních dvou desetiletích však klesá. Například Mapování hnízdního rozšíření ptáků Prahy prozradilo, že mezi lety 1989–2000 klesl počet pražských rorýsů téměř o 45 %!

Ačkoli ve srovnání s některými dalšími druhy ptáků jsou dosud relativně hojní a netrpí tolik ztrátou či zmenšováním rozlohy vhodného prostředí, jejich počty trvale klesají. Především plošné rekonstrukce domů znamenají nenahraditelnou ztrátu tisíců hnízdních příležitostí. Pro rorýse je typická pevná vazba na hnízdiště. Kde jednou úspěšně vyhnízdí, tam se opakovaně vrací. Pokud o hnízdní dutinu přijde, trvá mu jeden i více roků, než si najde nové. Rorýsi pak jen těžko hledají nová hnízdiště a jejich úbytek může být dramatický.

3. Legislativa a související předpisy

3.1. Zákonná ochrana

Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále ZOPK), a prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb. k tomuto zákonu, ve znění pozdějších předpisů, je **rorýs obecný zařazen mezi zvláště chráněné druhy živočichů v kategorii ohrožený**. Podle ustanovení § 50 odst. 1 a 2 ZOPK jsou zvláště chráněni živočichové chráněni ve všech svých vývojových stádiích, chráněna jsou jimi užívaná sídla (přirozená i umělá) a jejich biotop. Je zakázáno škodlivě zasahovat do jejich přirozeného vývoje, zejména je rušit, zraňovat nebo usmrcovat, a je také zakázáno ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stádia. **Provádění rekonstrukcí budov v hnízdním období rorýse obecného (tj. v době od 20. dubna do 10. srpna) je nebo může být škodlivým zásahem do jeho přirozeného vývoje. Pokud je rekonstrukce budovy, jež je rorýsem opakovaně obývána, do jeho hnízdního období naplánována, je nutné postupovat v souladu s ustanovením § 56 ZOPK a požádat o povolení výjimky z výše uvedených ochranných podmínek.** Orgánem ochrany přírody příslušným k vydání této výjimky jsou krajské úřady, na území Hlavního města Prahy magistrát, v chráněných krajinných oblastech a národních parcích jejich správy, na území vojenských újezdů příslušné újezdní úřady a na pozemcích určených k obraně státu MŽP. Rozhodnutí o povolení výjimky může obsahovat podmínky, které je nutné při realizaci prací respektovat.

Kromě výše uvedeného postupu se při ochraně rorýse obecného mohou velmi dobře uplatnit i nástroje obecné ochrany živočichů, a to zejména mimo jeho hnízdní období, kdy rorýsi na svých hnízdištích nejsou přítomni a je tedy velmi obtížné prokázat využívání ventilačních otvorů na budovách k jejich hnízdění. Proto se doporučuje využít ustanovení § 5 odst. 1 ZOPK, podle něhož jsou všechny druhy živočichů chráněny před zničením a poškozováním, které **vede nebo by mohlo vést k ohrožení těchto druhů na bytí nebo k jejich degeneraci, narušení jejich rozmnožovacích schopností či zániku jejich populace**. V případě, že by mohlo dojít k porušení těchto podmínek ochrany, je OOP podle § 5 odst. 1 ZOPK oprávněn zakázat nebo omezit rušivou činnost. Při rekonstrukcích budov se zachovalými ventilačními otvory v atikách může dojít k zásadnímu dopadu na hnízdní populaci rorýse

obecného, a to jak v hnízdním období tohoto druhu, tak i mimo něj. Mimo hnízdní období rorýse obecného sice ventilační otvory (resp. dutiny v podstřeší, které tyto ventilační otvory odvětrávají) nejsou ptáky ke hnízdění aktuálně využívány, jejich uzavření však může znamenat s ohledem na zcela specifické nároky rorýse obecného zásadní omezení možností jeho dalšího hnízdění.

Rekonstrukce budov lze tedy obecně považovat za soubor činností, které vedou nebo by mohly vést k ohrožení tohoto druhu na bytí nebo k jeho degeneraci, narušení rozmnožovacích schopností tohoto druhu či zániku populace druhu ve smyslu § 5 odst. 1 ZOPK. V zájmu předcházení těmto negativním dopadům by měl příslušný OOP (v tomto případě příslušný OOP s působností obcí s rozšířenou působností) postupem podle § 5 odst. 1 ZOPK ve svém správním obvodu omezit rušivou činnost (rekonstrukce budov) a specifikovat podmínky pro výkon takové činnosti. OOP by měl za tímto účelem připravit návrh nařízení (popř. návrh jiného odpovídajícího správního aktu) a provést potřebné kroky pro jeho uvedení v platnost (předložit jej k projednání a schválení Radě obce s rozšířenou působností apod.). V nařízení by měly být stanoveny základní podmínky postupu při realizaci rekonstrukcí budov, které by měly vést k zachování všech ventilačních otvorů v atikách budov, zajištění jejich průchodnosti, případně zajištění jejich adekvátní náhrady (instalace prefabrikátů či speciálních budek pro rorýsy obecné). Nařízení by mělo mít celoroční působnost – mělo by tedy platit i v hnízdním období rorýse obecného. Zde je potřeba si uvědomit, že **platností nařízení nejsou nijak dotčeny základní podmínky ochrany zvláště chráněných živočichů dané ustanovením § 50 odst. 2 ZOPK, tedy zákaz škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů (zejména je rušit, zraňovat nebo usmrctvat) a dále zákaz ničit a poškozovat jejich sídla.**

V případě rekonstrukcí budov, při nichž by hrozilo porušení ochranných podmínek uvedených v ustanovení § 50 odst. 2 ZOPK (týká se zejména rekonstrukcí budov v hnízdním období, které rorýsi aktuálně využívají ke hnízdění), je možné postupovat pouze v souladu s ustanoveními § 56 ZOPK (viz výše). Postup podle ustanovení § 5 odst. 1 ZOPK se tedy uplatní zejména v mimohnízdním období, ale např. i v hnízdním období u budov, které rorýsi aktuálně ke hnízdění nevyužívají. Měl by také umožnit předcházení takovým situacím, kdy se o aktuálním hnízdění rorýsů na budovách neví (a proto nebylo požádáno o povolení výjimky dle § 56 ZOPK) a kdy proto hrozí sice neúmyslný, ale zcela zásadní zásah do přirozeného vývoje tohoto druhu, který by v nejhorších případech mohl vyústit i v usmrcení hnízdících jedinců.

3.1.1. Nejčastější sankce při nerespektování zákona

Pokud rorýsi využívají budovu ke hnízdění a stavba přesto probíhá bez patřičných povolení dle ZOPK, vystavuje se investor spolu se stavební firmou nebezpečí postihu ze strany České inspekce životního prostředí, případně odboru životního prostředí příslušného městského úřadu obce s

rozšířenou působností, v Praze pak ze strany úřadu příslušné městské části. Tyto orgány státní správy a samosprávy pak v souladu se zněním sankčních ustanovení § 66 a § 88 ZOPK mohou přijímat předběžná opatření, na základě kterých zpravidla:

- zastavují rušivou činnost (tj. stavební práce) na dobu nutnou k přijetí odpovídajících opatření ke zmírnění negativních dopadů na hnízdění zvláště chráněného druhu (např. mohou uložit demontáž části lešení nebo omezit pracovní dobu tak, aby nedocházelo k rušivým zásahům do průběhu hnízdění apod.);
- vydávají zákaz rušivé činnosti po dobu hnízdění zvláště chráněného druhu (tj. zastaví stavbu až do 10. 8);
- ukládají pokutu, která může v případě fyzických osob dosáhnout výše až 100.000,- Kč, v případě právnických osob pak až výše 1.000.000,- Kč.

3.2. Další předpisy, upřesňující ochranu rorýse obecného a jeho hnízdišť

- Hlavní město Praha, Vyhláška č. 18/2009
- Metodický pokyn Ministerstva životního prostředí České republiky č. 8/2009

3.3. Kontakty na relevantní pracoviště ochrany přírody

3.3.1. Poradenství

Česká společnost ornitologická (ČSO),
Na Bělidle 252/34,
150 00 Praha 5,
tel: 777 579 542, 777 330 355,
e-mail: viktor@birdlife.cz, cso@birdlife.cz,
www.rorysi.cz, www.cso.cz

Střediska Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky

<http://www.ochranaprirody.cz/kontakty/>

3.3.2. Porušení zákona

Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP), oblastní inspektoráty

<http://www.cizp.cz/Kontakty>

4. Metodika posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů

Metodika posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů živočichů

Relevantním způsobem posuzování staveb z hlediska výskytu obecně a zvláště chráněných synantropních druhů volně žijících živočichů (dále jen „živočichové“) je provedení **zoologického průzkumu** (dále jen „průzkum“) stavby odborníkem – zoologem. Z hlediska obecně chráněných druhů jsou předmětem posuzování především ptáci (např. poštolka obecná, jiříčka obecná, rehek domácí, vrabec domácí, vrabec polní), v případě zvláště chráněných druhů pak kromě ptáků (sýček obecný, rorýs obecný, vlaštovka obecná, kavka obecná) i synantropní druhy netopýrů.

Záznamy o výskytu živočichů v nálezových databázích (Nálezová databáze ochrany přírody, rorysi.cz, ceson.org) mají v souvislosti se stavebními úpravami a přijetím odpovídajících opatření, vyplývajících z biologie jednotlivých druhů a ze zákonných povinností (zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“) pouze orientační a pomocný charakter, dostatečně nevypovídající o počtu a distribuci sídel jednotlivých druhů živočichů na posuzované stavbě.

Průzkum se provádí formou fyzické kontroly interiérů i exteriéru stavby (pozorování, sledování pobytových stop), případně zahrnuje i nejbližší okolí stavby.

Následně je na základě výsledků průzkumu zpracován **odborný posudek**. Průzkum a posouzení slouží jak k zacílení potřebných opatření na ochranu živočichů (na konkrétní druhy, případně charakteristická místa v rámci stavby), tak k omezení případných nadbytečných či neodůvodněných nároků na stavebníka.

1. Posuzované stavby

Posuzování je prováděno na stavbách s níže uvedenými charakteristikami:

- 1) podle typu nosných konstrukcí (betonové, zděné, kovové montované, dřevostavby) o dvou a více nadzemních podlažích. Dále na stavbách s jedním zvýšeným podlažím s minimální výškou 5 m (sportovní haly, výměňkové stanice, výrobní a skladovací haly apod.) a na speciálních stavbách (mosty, nadúrovňové spojovací krčky, autobusy hromadné dopravy, zastřešení nástupišť a další) s minimální výškou 5 m,
- 2) podle typu střešní konstrukce se střechou plochou (jednoplášťovou a dvouplášťovou), pultovou, sedlovou, valbovou nebo jejich kombinacemi,
- 3) s odvětráním podstřeší nebo interiérů stavby, dilatačními spárami nebo poškozeními obvodového pláště, která vytvářejí štěrby, polodutiny a dutiny o světlosti 15 mm a větší.

Pokud stavba splňuje alespoň jednu z uvedených charakteristik, doporučuje se průzkum provést.

Zvláštní pozornost při průzkumu je věnována potencionálním hnízdištím a úkrytům ve skladbě střešního pláště a v podstřeší:

- 1) za ventilačními otvory, odvětrávajícími podstřeší staveb s plochou jedno- nebo dvouplášťovou střechou, která s oblibou využívají ptáci i netopýři,
- 2) na stavbách s valbovou nebo sedlovou střechou je pak nezbytné věnovat zvláštní pozornost stavu střešní krytiny, konstrukce krovu (zejména v blízkosti hřebene střechy a ve spojích trámů – časté úkryty synantropních druhů netopýrů), dále pak prostorám mezi pozednicemi, krokvy a okraji říms, vnějším a vnitřním stranám střešního pláště, které jsou nejčastějšími hnízdišti synantropních druhů ptáků, v interiéru půdy je nutná kontrola střešního pláště.

V obvodovém plášti stavby se prověřují:

- 1) všechny ventilační otvory, odvětrávající interiéry stavby (v případě bytových domů nejčastěji odvětrání spížních skříní nebo kuchyní, odvětrání podokenních topenišť, digestoří apod.),
- 2) prostory okenních nik, především spáry po obvodu okenních rámců,
- 3) štěrby pod parapety oken, kolem lodžii a balkonů,
- 4) dilatační spáry,
- 5) všechna rozsáhlejší poškození zdiva, spáry mezi panely, pokud nejsou vyplněny spárovací hmotou (významné jsou v tomto směru zejména štěrby, vzniklé na styku 4 panelových segmentů, štěrby v rohových partiích zdiva),

- 6) ozdobné prvky ve fasádě, dřevěná podbití střechy, dřevěná obložení na štítech i na průčelích staveb),
- 7) (především při posuzování výskytu netopýrů) okenice, konstrukce žaluzií, pergol apod.

Při posuzování výskytu netopýrů se posuzovatel dále zaměří kromě všech nadzemních podlaží i na prostory pod úrovní země – sklepy, šachty apod. a jejich odvětrání.

2. Zoologický průzkum

2.1. Kdo průzkum provádí

Posuzování provádí **odborně způsobilá osoba** (ukončené VŠ magisterské studium biologie a nejméně 3 roky praxe v příslušném oboru, tj. ornitologie, případně chiropterologie).

2.2. Zaměření průzkumu

Posuzování probíhá na základě výsledků zoologického průzkumu objektu, prováděného v termínu a rozsahu, odpovídajícím biologii a nárokům posuzovaných druhů nebo skupin druhů (viz dále). Zoologický průzkum je zaměřen na:

- 1) prokázání aktuálního výskytu a jeho charakteru (úkryt, hnízdiště, nocoviště, potravní stanoviště),
- 2) zjišťování a následnou analýzu zanechaných pobytových stop (hnízdni materiál, trus, moč, neoplozená vejce, skořápky, uhynulí jedinci, zbytky potravy, vývržky apod.).

2.3. Cílové skupiny živočichů

2.3.1. Ptáci

Aktuální výskyt

Provádí se kontrolou z exteriéru (pozorování ptáků při přinášení hnízdního materiálu – stavbě hnízda, při krmení mláďat, obhajování hnízdního teritoria, zálety za účelem nocování) s pomocí dalekohledu a záznamové techniky (fotoaparát, videokamera). Tento průzkum se provádí ve vhodnou roční dobu za příznivého počasí (absence silných srážek, silného větru, extrémně nízkých teplot):

- celoročně (sýček obecný, sova pálená),
- březen – červenec (rehek domácí, kavka obecná, vrabec domácí, vrabec polní),
- květen – červenec (rorýs obecný, vlaštovka obecná, jiříčka obecná).

Ve stejném období je možné provádět i fyzickou kontrolu potencionálních hnízdišť. Při posuzování aktuálního výskytu v raných fázích hnízdění je nutné zamezit nadměrnému rušení v období inkubace snůšek – provádí se proto pouze v nezbytných případech v rozsahu max. 1 kontroly! Posuzovatel se při kontrole aktivních hnízdišť a úkrytů nesmí dopustit porušení ustanovení ZOPK.

Pobytové stopy

Průzkum se provádí celoročně (s použitím speciální pozorovací a záznamové techniky pro kontrolu obtížně dostupných partií staveb – endoskop atp.). Peří a hnízdní materiál je možné identifikovat i po více než 10 letech, trus se zpravidla do 2 – 3 let rozpadá. Získané pobytové stopy jsou přímo na místě, popř. následně (fotografie, videozáznam) analyzovány. Např. hnízda rorýse obecného jsou často umístěna na vrcholu starších hnízd vrabce domácího nebo vrabce polního. Často je stejný prostor využíván v průběhu roku ke hnízdění ptáky a následně jako úkryt netopýrů. Pobytové stopy ptáků se nejčastěji hromadí po obvodu střechy nebo budovy, na podlaze půdy, v ústí ventilačních otvorů, na parapetech apod.

V případě některých konzervativních druhů se silnou vazbou na hnízdiště (např. sýček obecný, rorýs obecný a jiříčka obecná) je již samotná přítomnost použitých hnízd brána jako potvrzení hnízdního výskytu.

2.3.2. Netopýři

Aktuální výskyt (preferovaný způsob posuzování)

Provádí se z exteriéru s pomocí speciální techniky – ultrazvukového detektoru v době večerní výletové aktivity netopýrů. Průzkum se provádí ve vhodnou roční dobu za příznivého počasí (absence silných srážek, silného větru, extrémně nízkých teplot):

- duben – říjen (tj. období jarních a podzimních přeletů a letních reprodukčních kolonií),
- listopad a březen (možný výskyt zimujících jedinců, lze provádět pouze omezeně a jen za trvalejších příznivých podmínek).

Ve stejném období se v případech, kdy jsou dostupné, provádí také fyzická kontrola úkrytů v interiéru staveb (týká se zejména půdních prostor, podstřeší, sklepů). Při kontrole letních kolonií, případně zimovišť, je naprosto nezbytné zamezit nadměrnému rušení matek s mláďaty, resp. hibernujících netopýrů. Provádí se proto max. 1 fyzická kontrola úkrytů.

Vzhledem k tomu, že v určitých typech staveb (zejména panelové domy) mohou netopýři využívat úkryty v různých fázích svého životního cyklu, není v některých případech možné ani na základě aktuálně získaných negativních výsledků pozorování s jistotou vyloučit jejich výskyt v úkrytech v jiném období roku. Tuto skutečnost je třeba promítnout do navržených preventivních opatření.

Pobytové stopy

Posuzování podle pobytových stop (trus, moč) je prováděno ve všech prostorách objektu, komunikujících s vnějším prostředím, především v podstřeší a na obvodovém plášti. Dobrým vodítkem může být v případě větších uskupení netopýřů i typický zápach trusu.

Tato metoda není vždy spolehlivá vzhledem k omezené dostupnosti některých typů úkrytů, především v úzkých nepravidelných šterbinách! Je proto nutné ji považovat spíše za informativní, doplňkový způsob posuzování.

*Pozn. Významným faktorem limitujícím výskyt synantropních druhů živočichů je přítomnost hnízdišť ferální populace holuba věžáka (*Columba livia f. fera*), který je jejich přímým hnízdním konkurentem. V případě ptáků konkuruje zejména těmto druhům: rorýs obecný, sýček obecný, kavka obecná. Stejně tak vytlačuje z úkrytů i synantropní druhy netopýřů.*

3. Odborný posudek

Na základě provedeného zoologického průzkumu je následně zpracován odborný posudek. Sestává ze:

- 1) stručného popisu – protokolu, obsahujícího údaje o posuzované stavbě (stručný popis stavby a plánovaných stavebních úprav), termínu a délce trvání průzkumu, použité metodice a zjištěných skutečnostech.
- 2) Další část odborného posudku obsahuje shrnutí a interpretaci získaných dat a **v případě pozitivních zjištění i doporučení dalšího postupu**, vycházejícího jednak z nároků příslušných ZCHD, jednak z povahy stavebních prací, které jsou v souvislosti se stavebními úpravami stavby plánovány. Doporučení zahrnuje mimo jiné termíny, ve kterých je vhodné stavební práce i samotná opatření provádět a rovněž technické a technologické postupy jejich realizace.
- 3) Přílohou odborného posudku zpravidla bývá dokumentace zjištěných skutečností – lokalizace hnízdišť nebo úkrytů, bližší popis doporučených zmírňujících nebo kompenzačních opatření apod.

4. Fotodokumentace

Detail atiky s ventilačními otvory

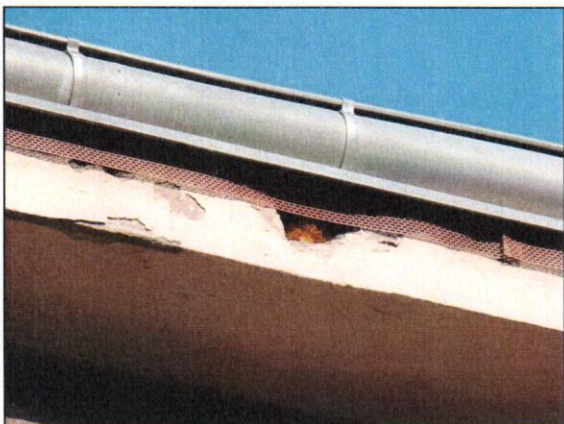
Panelový bytový dům

Volné spáry mezi panely

Bytový dům se sedlovou střechou

Detail poškození římsy – vletový otvor do hnízda

Prostor za pozednicí – nejčastější hnízdiště synantropních ptáků

Nezačištěné okraje odvětrání podokenního topidla hnízdiště rorýse obecného

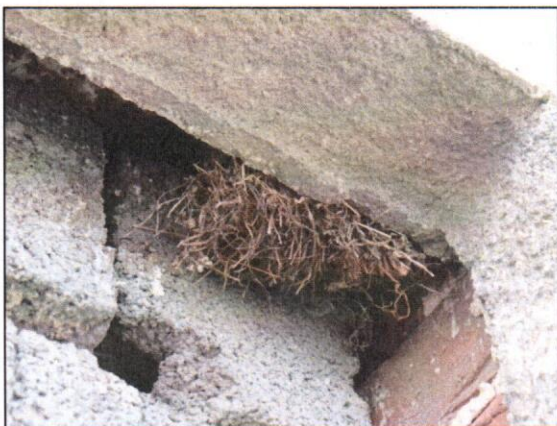
Poškození neomítnutého zdiva – obvyklý, úkryt ptáků i netopýrů

Hnízdo rorýse obecného s mláďaty

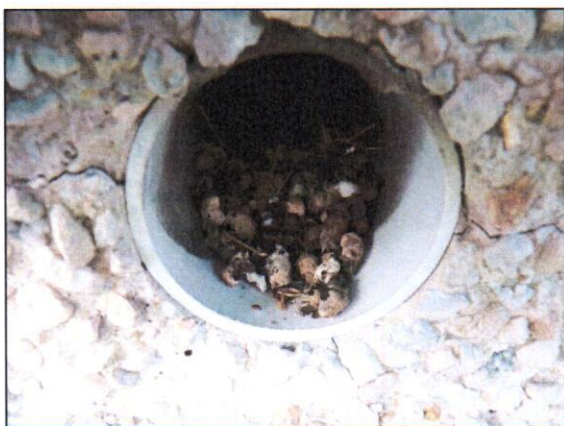
Rorýsi často hnízdo vůbec nestaví, spokojí se s materiálem, který v dutině naleznou

Hnízda vrbců obsahují velké množství hnízdního materiálu

Hnízdo holuba věžáka je obvykle nedokončené

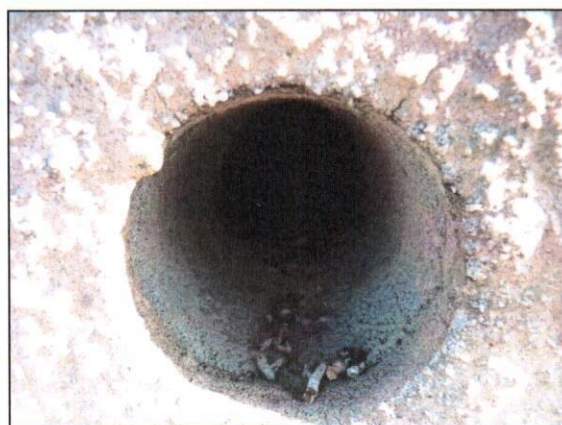
Trus rorýse obecného v ústí ventilačního otvoru

Hnízdní materiál, vypadávající z hnízda vrabců

Znečištění fasády pod ventilačním otvorem, způsobené otěrem rýdovacích per pěvců

Trus drobných pěvců v ústí ventilačního otvoru

Hnízdo kavky se skládá z hrubšího materiálu, převážně větvíček dřevin rostoucích v okolí

Prostor pod vletovým otvorem pěvců je často znečištěn trusem

Uhynulý rorýs na podlaze půdy

Trus netopýrů se často hromadí na podlaze půdy, na okenních a balkónových parapetech i v dutinách nebo větracích kanálcích plochých jedno- a dvouplášťových střech

PŘÍLOHA 3 - PRŮZKUM VZOR

1. Úvodem	1
2. Floristické údaje	2
2.1. Botanický průzkum	2
2.2 Shrnutí botanického průzkumu	5
3. Zoologické údaje	6
2.3.1. Seznam zjištěných druhů a zástupců skupin živočichů	6
<i>Výsledky průzkumu obratlovců</i>	6
<i>Výsledky průzkumu bezobratlých</i>	7
2.3.2. Shrnutí zoologického průzkumu	9
4. Výstupy a závěry	10
Literatura, podklady	11

1. Úvodem

Biologický průzkum pro lokalitu navrhované obnovy funkčního stavu ploch a prvků veřejné zeleně v areálu nemocnice v Náchodě jako jednoho ze zařízení Oblastní nemocnice v Náchodě v Královéhradeckém kraji byl objedнан na přelomu srpna a září 2015 společností JIKA-CZ s.r.o., Hradec Králové pro účely podání žádosti o podporu z **Operačního programu Životní prostředí, v rámci Prioritní osy 4: Ochrana a péče o přírodu a krajinu, specifického cíle 4.4 Zlepšit kvalitu prostředí v sídlech**. Předmětem žádosti je provedení prací na výchově a údržbě parkových ploch v areálu nemocnice, včetně ošetření stromů a skupin stromů.

Jednou z požadovaných příloh pro žádost o podporu je biologický průzkum zájmového území záměru, vlastní dendrologický průzkum, inventarizace stavu dřevin a návrh konkrétních opatření v plochách a prvcích dřevinné vegetace je předmětem samostatné dokumentace a není pro účely biologického průzkumu vyžadován. Je tak předložen kvalitativní biologický průzkum se zaměřením na bylinotravní pokryv a výskyt živočichů, zaznamenaných v požadovaném období k průzkumu. V této souvislosti je nutno konstatovat, že požadavek byl řešen pro období, kdy již odeznělo hnízdění ptáků, většina tažných hmyzožravých druhů již zájmové území opustila; rovněž většina druhů bezobratlých živočichů již nemohla být vzhledem k bionomickým nárokům většiny taxonů zastižena (vrchol výskytu bezobratlých jarní měsíce do první poloviny léta běžného roku).

Přesto je možno stanovit určitý biologický potenciál parkových ploch včetně enkláv bez dřevinných porostů s cílem v rámci navrhovaných zásahů minimalizovat vlivy na biotu, zejména vhodným obdobím pro provedení potřebných zdravotních a výchovných zásahů za účelem zkvalitnění parkových ploch. Terénní práce byly provedeny dne 25.9.2015.

2. Floristické údaje

2.1. Botanický průzkum

Popis lokality

Biogeograficky patří zájmové území do provincie středoevropských listnatých lesů, podprovincie hercynské. Je součástí bioregionu č. 1.37 Podkrkonošského (Culek a kol. ed., 1995), při jeho východní až jihovýchodní hranici nedaleko hranic s bioregionem Orlickým č. 1.69. a Broumovským (č. 1.38). Převažuje biota 4. bukového vegetačního stupně. Fytogeograficky náleží do oblasti mezofytika, obvodu Českomoravského mezofytika, okresu Sudetského mezihoří, podokresu Polické kotliny Vegetační stupeň dle Skalického (1988) suprakolinní.

Nemocniční areál dolní nemocnice v Náchodě se nachází východně až JV od centra přes řeku Metuji, v poměrně členitém území do svahu se západní orientací. Nachází se mimo kontakt se zvláště chráněnými územími přírody, mimo významné krajinné prvky „ze zákona“ a prvky územního systému ekologické stability, není v kontaktu s žádnou evropsky významnou lokalitou nebo ptací oblastí na území Královéhradeckého kraje.

Parkové porosty v nemocničním areálu tvoří významnou součást ploch zeleně ve východní části města. Je tvořeno oploceným areálem s hlavními budovami podél západní strany a postupně stoupajícími do svahu, který je stabilizován kamennými gabiony. Těžiště sadových úprav areálu je tvořeno parkovými úpravami v severní části areálu nad pavilony H a G, přičemž plochy východně od pavilonem G; druhá významná plocha je lokalizována do východní části jižně od pavilonů H a G a přechází do ploch extenzivních zahrad a sadů. Významnější je dále porost západně pod dolním parkovištěm s lipami. V porostech se místně nacházejí i doupné stromy.

Podle Katalogu biotopů (Chytrý, Kučera, Kočí, 2001, eds.) jde o urbanizované území biotopu X1 s prvky dalších antropogenních biotopů (X5 - Intenzivně kosené louky s prvky ruderalních lad X7B – ostatní porosty, v dosevech se objevují i prvky mezofilních luk (T1.1) ve svahu nad gabionem jižně až JZ. Ruderalizace se projevuje především na svahových travních porostech jižně od pavilonu G v návaznosti na strž s občasnou vodotečí. Plocha porostů ve strži východně od pavilonu G již vykazuje hájový charakter s tendencí k přírodním biotopům hercynských dubohabřin (L3.1), v návaznosti na strž s prvky suťových lesů (biotop L4)

Celkově lze konstatovat, že jde o území slabě až silně antropogenně ovlivněné, zejména rozsáhlými terénními úpravami a výstavbou hlavní části areálu; plochy ve východní až jižní části vykazují přírodě blízký charakter.

Polohu záměru dokládají následující snímky:

Seznam lokalizací průzkumu

1. – Náchod, areál oblastní nemocnice dolní, dřevinné porosty podél severní strany areálu pod Nemocniční ulicí (okolí pavilonů E, G, H)
2. – Náchod, areál oblastní nemocnice dolní, dřevinné porosty v návaznosti na strž v jižní části areálu, jižně od pavilonů G a H
3. – Náchod, areál oblastní nemocnice dolní, travní porosty mezi plochami dřevin, JV od pavilonu G
4. – Náchod, areál oblastní nemocnice dolní plochy travních svahů nad gabionovým opevněním oblouku vnitřní komunikace k ulici V úvozu
5. – Náchod, areál oblastní nemocnice dolní, plochy kolem dolního parkoviště pod západní částí areálu

Seznam nalezených druhů rostlin

Vysvětlivky ke značkám za českým jménem druhu

"+" - druh cizího původu, zavlečený nebo zplanělý

(+) - druh domácí, často vysazovaný či vysévaný

druhy domácí jsou bez výše uvedených značek

- Aegopodium podagraria* L. - bršlice kozí noha : 2
Agrostis capillaris L. - psineček tenký : 3, 4
Achillea millefolium L. agg. - řebříček obecný : 3, 4, 5
Alchemilla sp. - kontryhel : 3, 4
Angelica sylvestris L. - děhel lesní : 2, 3
Anthriscus sylvestris (L.) Hoffm. - kerblík lesní : 2, 3, 5
Arrhenatherum elatius (L.) J. Presl et C. Presl - ovsík vyvýšený : 3, 4
Artemisia vulgaris L. - pelyněk černobýl : 3
Aster novi-belgii L. agg. - hvězdnice novobelgická + : 3
Bellis perennis L. - sedmikráska chudobka : 4, 5
Calamagrostis epigeios (L.) Roth - třtina křovištní : 3
Campanula patula L. - zvonek rozkladitý : 3, 4
Campanula rapunculoides L. - zvonek řepkovitý : 1, 2, 3
Campanula trachelium L. - zvonek kopřivolistý : 2, 3
Capsella bursa-pastoris (L.) Med. - kokoška pastuší tobolka : 3
Centaurea jacea L. s.l. - chrpa luční : 4
Cerastium holosteoides Fries. em. Hyl. subsp. *triviale* (Spenn.) Möschl - rožec obecný luční : 4
Cichorium intybus L. - čekanka obecná : 3
Convolvulus arvensis L. - svlačec rolní : 3
Conyza canadensis (L.) Cronquist - turanka kanadská + : 3
Crepis biennis L. - škarda dvouletá : 2, 3, 4
Dactylis glomerata L. - srha laločnatá (+) : 2, 3, 4, 5
Elytrigia repens (L.) Nevsky - pýr plazivý : 3, 4, 5
Fallopia convolvulus (L.) Á. Löve - opletka obecná : 3
Festuca pratensis Huds. - kostřava luční : 4
Fragaria vesca L. - jahodník obecný : 2, 3, 4
Galeobdolon luteum Huds. s.str. - pitulník žlutý : 1, 2
Galium aparine L. - svízel přítula : 3
Galium verum L. s.str. - svízel syřišťový : 4
Geranium pratense L. - kakost luční : 3, 4
Geranium robertianum L. - kakost smrdutý : 1, 2
Geum urbanum L. - kuklík městský : 1, 3
Glechoma hederacea L. - popenec obecný : 2
Heracleum sphondylium L. - bolševník obecný : 3, 4
Hieracium lachenalii Suter. - jestřábník Lachenalův : 2
Hieracium murorum L. - jestřábník zední (lesní) : 2
Hypericum maculatum Crantz - třezalka skvrnitá : 3, 4
Chelidonium majus L. - vlašovičnick větší : 2, 3
Knautia arvensis (L.) Coulter - chrastavec rolní : 4
Lactuca serriola L. - locika kompasová : 3
Lamium album L. - hluchavka bílá : 3, 5
Lamium maculatum L. - hluchavka skvrnitá : 2, 3
Leontodon autumnalis L. - máchelka podzimní : 3, 4
Leucanthemum vulgare Lamk. agg. - kopretina luční : 4
Lolium perenne L. - jilek vytrvalý (+) : 3, 4, 5
Lotus corniculatus L. - štirovník růžkatý (+) : 3, 4, 5
Melampyrum nemorosum L. - černýš hajní : 2
Mycelis muralis (L.) Dum. - mléčka zední : 2, 3
Pimpinella saxifraga L. - bedrník obecný : 4
Phleum pratense L. s.str. - bojínek luční (+) : 3, 4
Plantago lanceolata L. - jitrocel kopinatý : 3, 4
Plantago major L. - jitrocel větší : 3, 4, 5
Poa annua L. - lipnice roční : 3, 4, 5

Poa pratensis L. - lipnice luční (+) : 3, 4
Pulmonaria officinalis L. agg. - plicník lékařský : 1, 2
Ranunculus repens L. - pryskyřník plazivý : 3, 5
Rumex acetosella L. agg. - šťovík menší : 3, 4
Rumex crispus L. - šťovík kadeřavý : 3
Scrophularia nodosa L. - krtičník hlíznatý : 1, 3
Sonchus arvensis L. - mléč rolní : 3, 4
Sonchus oleraceus L. - mléč zelinný : 3, 4
Symphytum officinale L. - kostival lékařský : 3
Taraxacum sect. *Ruderalia* Kirschner, H. Ollgaard et Štěpánek - pampelišky smetanky: 3, 4, 5
Tragopogon orientalis L. - kozí brada východní : 3
Trifolium hybridum L. - jetel zvrhlý + : 3, 5
Trifolium pratense L. - jetel luční (+) : 3, 4
Trifolium repens L. - jetel plazivý (+) : 3, 5
Tripleurospermum inodorum (L.) Schultz-Bip. - heřmánek nevonný + : 3
Urtica dioica L. - kopřiva dvoudomá : 2, 3
Vicia sepium L. - vikev plotní : 1, 3

2.2 Shrnutí botanického průzkumu

Ochranářsky významné druhy rostlin

Zvláště chráněné druhy rostlin

Druhy této kategorie nebyly aktuálně zaznamenány, řešené území není příhodné pro výskyt žádného druhu.

Druhy Červeného seznamu (Procházka F., 2001 ed.)

Druhy jednotlivých kategorií červeného seznamu nebyly aktuálně v zájmovém území zaznamenány.

Závěr

Na lokalitě navrhované stavby bylo aktuálně nalezeno celkem 70 druhů bylin (mimo dřeviny, nehodnoceny), vesměs běžnějších druhů, charakteristických pro slabě až silně antropogenně ovlivněná území. S ohledem na dobu průzkumu v plochách s kompaktnějšími porosty dřevin je již jarní hájový aspekt neaktivní.

Na lokalitě nebyly zjištěny žádné zvláště chráněné druhy rostlin podle Přílohy II vyhlášky Ministerstva životního prostředí České republiky č.395/1992 Sb., ve znění vyhl. č.175/2006 Sb., antropogenně ovlivněné prostředí ploch zeleně v areálu nemocnice neposkytuje vhodné biotopové podmínky pro jejich výskyt. Nebyl aktuálně zaznamenán rovněž výskyt žádného druhu červeného seznamu.

Vůči záměru nelze vznést z botanického hlediska námitky.

3. Zoologické údaje

2.3.1. Seznam zjištěných druhů a zástupců skupin živočichů

V rámci zoologického průzkumu byly vylišeny tři dílčí lokality:¹

Lokalita 1 – kompaktnější dřevinné porosty v severní části areálu pod Nemocniční ulicí

Lokalita 2 – dřevinný porost přecházející až do hájového charakteru v JV části areálu

Lokalita 3 – plochy dřevinných porostů v návaznosti na extenzivní sady a zahrady na JZ areálu

Lokalita 4 – bylinotravní porosty až lada ve východní části areálu

Lokalita 5 – bylinotravní porosty v jižní části areálu

Pokud byly zaznamenány zvláště chráněné druhy, jsou v textu zvýrazněny **tučně s podtržením** a označením kategorie ochrany ve smyslu Přílohy č. III vyhl. MŽP ČR č. 395/1992 Sb.), ve smyslu Přílohy č. III vyhl. MŽP ČR č. 395/1992 Sb., ve znění vyhl. č. 175/2006 Sb.). :

§1 - kriticky ohrožený druh

§2 - silně ohrožený druh

§3 - ohrožený druh ve smyslu Přílohy č. III vyhl. MŽP ČR č. 395/1992 Sb.).

Dále jsou **zvýrazněny** druhy, chráněné programem NATURA 2000 v rámci legislativy Evropských společenství, symboly:

- N- pouze druhy živočichů (mimo ptáky) zařazené do přílohy II směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, pro které jsou v ČR již zřízeny evropsky významné lokality dle NV č. 132/2005 Sb. ve znění NV č. 371/2009 Sb.
- PO - pouze druhy ptáků, zařazené do Přílohy I směrnice Rady EHS 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků v platném znění, pro které jsou jinak v ČR zřízeny ptačí oblasti příslušným nařízením vlády ČR

Výsledky průzkumu obratlovců

Ptáci a savci byli kvalitativně zaznamenáni pozorováním, případně akusticky; zástupci plazů nebyli zjištěni. V zájmovém území se nenacházejí žádné vodní plochy ani vodní toky, které by mohly být biotopem ryb, obojživelníků nebo vodních živočichů, podél strže může být migrační trasa. Dále bylo využíváno pobytových známek (stopy, trus apod.)

Savci

hraboš polní (*Microtus arvalis*) – v travních porostech ve východní části sporadicky

kočka domácí (*Felis domestica*) - potulky

krtek obecný (*Talpa europaea*) - v travních porostech jižně a kolem strže

myšice křovinná (*Apodemus sylvaticus*) – 1 ex. v porostu u strže

rejsek (*Sorex sp.*) – u strže 1 ex. akusticky

srnec obecný (*Capreolus capreolus*) – 2 srny ve strži u pavilonu H jižně

veverka obecná (*Sciurus vulgaris*), §3 – běžný výskyt v parkových porostech v areálu

zajíc polní (*Lepus europaeus*) – u zahrad v JZ části areálu 1 ex.

Ptáci

brhlík lesní (*Sitta europaea*) – prakticky ve všech porostech, možný dutinový hnízdič

budníček menší (*Phylloscopus collybita*) – v kompaktnějších porostech, v areálu pravděpodobné hnízdění

červenka obecná (*Erithacus rubecula*) – parkové plochy severně až lesopark v jižní části

dlask tlustozobý (*Coccothraustes Coccothraustes*) – v porostu v návaznosti na zahrady JV

¹ Mají význam spíše pro bezobratlé, pokud byli zástupci obratlovců zaznamenáni jen se specifickou vazbou na biotop, je uvedena příslušná poznámka. Oproti botanickému průzkumu nebyla vylišována plocha u skleníku.

drozd kvíčala (*Turdus pilaris*) – běžně v areálu, pravděpodobné hnízdění v porostech
 drozd zpěvný (*Turdus philomelos*) – porosty v jižní části areálu
 holub hřivnák (*Columba palumbus*) – běžně v areálu, pravděpodobné hnízdění v porostech
 konipas bílý (*Motacilla alba*) – na komunikaci u parkoviště i kolem hlavní budovy, možné hnízdění
 kos černý (*Turdus merula*) – nejhojnější pěvec, pravděpodobné hnízdění v porostech
 mlynářka dlouhoocasá (*Aegithalos caudatus*) – 2 ex. zaznamenány v porostech u zahrad
 pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*) – v celém areálu zřejmě hojný druh, doznívání výskytu, jinak běžný hnízdič
 v dřevinných porostech i v sídlech
 pěnice hnědokřídla (*Sylvia communis*) – v porostech u zahrad 1 ex., doznívání výskytu
 pěnice pokřovní (*Sylvia curruca*) – rovněž v porostech u zahrad 1 ex., doznívání výskytu
 pěnkava obecná (*Fringilla coelebs*) – běžně v areálu, pravděpodobné hnízdění v porostech
 rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*) – v okolí budov, možné hnízdění,
 sojka obecná (*Garrulus glandarius*) – běžně v areálu na vícero místech
 stehlík obecný (*Carduelis carduelis*) – ve východní části na ploše bylinotravních lad mezi dvěma porosty dřevin
 straka obecná (*Pica pica*) – u zahrad na JZ
 strakapoud velký (*Dendrocopos major*) – 1 ex. v porostu u strže
 strnad obecný (*Emberiza citrinella*) – v porostech u zahrad 1 ex
 střizlík obecný (*Troglodytes troglodytes*) – akusticky z porostu u strže
 sýkora babka (*Parus palustris*) – v porostu u strže
 sýkora modřinka (*Parus careuleus*) – v porostech u zahrad, dále u dolního parkoviště na lípách
 sýkora koňadra (*Parus major*) – druhý nejhojnější pěvec v areálu
 špaček obecný (*Sturnus vulgaris*) – sběr potravy na travních plochách, v centrálním parku, možné hnízdění
 vrabec domácí (*Parus domesticus*) – v okolí budov v dolní části, možné hnízdění
 vrabec polní (*Passer montanus*) – hejnko v porostech u zahrad
 zvonek zelený (*Carduelis chloris*) – v porostech u zahrad více ex.
 žluna zelená (*Picus viridis*) – 2 ex. vyrušeny v porostech na severní a jižní straně areálu

Plazi

Zástupci třídy nezjištěni

Obojživelníci

skokan hnědý (*Rana temporaria*) – 1 adultní ex. migrující podélně ve strži

Výsledky průzkumu bezobratlých

Kvalitativní průzkum zástupců skupin bezobratlých, především hmyzu, byl jednak prováděn sběrem pod dřevy a jinými položenými materiály v zájmovém území, jednak sběrem a pozorováním na listech a květech rostlin a dřevin. Období pro vymezení průzkumu již nebylo vhodné pro podrobnější sledování hmyzu.

Hmyz²

Brouci

drabčíci rodu *Philonthus* – 2, 3
 drabčík *Staphylinus fossor* – 2
 dřepčíci rodu *Phyllotreta* – 3
 krytohlav hedvábitý (*Cryptocephalus sericeus*) – 5
 kvapník *Amara communis* – 3, 4
 kvapník *Amara plebeja* – 4, 5
 kvapník *Harpalus affinis* – 5
 lalokonosec libečkový (*Ottiorhynchus ligustici*) – 5
 mandelinka topolová (*Melasma populi*) – 2, 3
 mandelinky rodu *Phaedon* – 3
 páteříček žlutý (*Rhagonycha fulva*) – O
 slunéčko dvoutečné (*Adalia bipunctata*) – 4, 5
 slunéčko *Harmonia axyridis* – O

² Doba průzkumu se již na výstupech negativně projevila s ohledem na silně ochuzené spektrum druhů.

slunéčko sedmitečné (*Coccinella septempunctata*) – O
střevlíček *Abax ater* – 2
střevlíček *Abax ovalis* – 1, 2
střevlíček *Calathus melanocephalus* – 3
střevlíček *Loricera pilicornis* – 2
střevlíček *Pterostichus cupreus* – 5
střevlík fialový (*Carabus violaceus*) – 2
střevlík hajní (*Carabus nemoralis*) – 2
střevlík zahradní (*Carabus hortensis*) – 2
vyklenulec kulovitý (*Byrrhus pilula*) – 5

Motýli

babočka admirál (*Vanessa atalanta*) – 4, 5
babočka bílé C (*Polygonia c-album*) – 2
babočka osiková (*Nymphalis antiopa*) – 5
babočka paví oko (*Nymphalis io*) – O
babočka síťkovaná (*Araschnia levana*) – 4
bělásek řepkový (*Pieris napi*) – 3, 4, 5
bělásek zelný (*Pieris brassicae*) – O
kropenatý jetelový (*Chiasmia clathrata*) – 4, 5
okáč luční (*Maniola jurtina*) – 3
okáč pohánkový (*Coenonympha pamphilus*) – 4, 5
okáč pýrový (*Pararge aegeria*) – 2, 4, 5
skvrnopásník lískový (*Lomaspilis marginata*) – 2
žluťásek čičorečkový (*Colias hyale*) – 5
žluťásek řešetlákový (*Gonepteryx rhamni*) – O

Blanokřídli

čmelák *Bombus pascuorum*, §3, - 4, 5
čmelák zemní (*Bombus lapidarius*), §3, - O
mravenci rodu *Myrmica* – O
mravenec *Lasius fuliginosus* – 2
pilatky rodu *Tenthredo* – 3
sršeň obecná (*Vespa crabro*) – 2, 5
včela medonosná (*Apis mellifera*) – O
vosa obecná (*Vespa vulgaris*) – 4, 5

Dvoukřídli

bzučivky rodu *Lucilia* – O
kuklice rodu *Tachina* – 2
masačky rodu *Sarcophaga* – O
pestřenka hrušňová (*Lasipterus pyrastris*) – 5
pestřenka trubcová (*Eristalis tenax*) – 3, 4, 5
tiplice rodu *Tipula* – O

Sít'okřídli

denivky rodu *Hemerobius* – O

Ploštice

kněžice páskovaná (*Graphosoma lineatum*) – O
kněžice rodu *Aelia* – 5
kněžice zelná (*Eurydema oleraceum*) – 4, 5
ruměnice pospolná (*Pyrrhocoris apterus*) – 2
vroubenka smrdutá (*Coreus marginatus*) – O

Rovnokřídli

kobylka zelená (*Tettigonia viridissima*) – O
sarančata rodu *Stenobothrus* – 3, 4, 5

Jiní bezobratlí

Biologický průzkum dalších skupin bezobratlých pro náročnost z hlediska determinace nebyl podrobněji prováděn, lze předpokládat jen běžné druhy.

2.3.2. Shrnutí zoologického průzkumu

V zájmovém území areálu nemocnice byly zjištěny následující zvláště chráněné druhy:

Kriticky ohrožené druhy:

Na řešeném území nebyly žádné druhy živočichů této kategorie dokladovány.

Silně ohrožené druhy:

Na řešeném území nebyly žádné druhy živočichů této kategorie dokladovány.

Ohrožené druhy:

Veverka obecná (*Sciurus vulgaris*)

Druh je běžnou součástí městských ploch s přítomností dřevinných porostů parkového charakteru. Zjištěno několik ex. v parkových porostech. Hnízdo nenalezeno, vhodné řešit zásahy do dřevin v období vegetačního klidu.

Čmelák zemní (*Bombus terrestris*), čmelák *Bombus pascuorum*

Všechny výše uvedené druhy čmeláků patří k pravidelným návštěvníkům květů, bez výraznější preference výskytu, vesměs potravní výskyty. V zájmovém území záměru chybí vhodnější lokality charakteru přechodových ekotonů pro koncentrovanější zakládání hnízd, pro č. zemního je charakteristické zakládání hnízd v opuštěných norách hlodavců nebo hmyzožravců. Přesto je vhodné terénní práce časovat mimo reprodukční období, kdy jsou již čmeláčí society rozpadlé.

Většinově na ploše areálu nemocnice převládají běžné druhy živočichů s širší ekologickou valencí, vázané spíše na bylinotravní porosty a doprovodné porosty dřevin, dále byly zjištěny druhy převážně synantropní.

4. Výstupy a závěry

1. Na lokalitě navrhované stavby bylo aktuálně nalezeno celkem 70 druhů bylin (mimo dřeviny, nehodnoceny), vesměs běžnějších druhů, charakteristických pro slabě až silně antropogenně ovlivněná území. S ohledem na dobu průzkumu v plochách s kompaktnějšími porosty dřevin je již jarní hájový aspekt neaktivní.
2. Na lokalitě nebyly zjištěny žádné zvláště chráněné druhy rostlin podle Přílohy II vyhlášky Ministerstva životního prostředí České republiky č.395/1992 Sb., ve znění vyhl. č.175/2006 Sb., antropogenně ovlivněné prostředí ploch zeleně v areálu nemocnice neposkytuje vhodné biotopové podmínky pro jejich výskyt. Nebyl rovněž aktuálně zaznamenán výskyt žádného druhu červeného seznamu.
3. Zoologicky je možno dokladovat pro vlastní zájmové území záměru spíše ochuzené spektrum charakteristických živočišných druhů, typických pro parkové plochy v sídlech, projevuje se kontakt se zahradami JZ. Nebyly zjištěny žádné bioindikačně významnější druhy živočichů. Plocha patří mezi významné enklávy zeleně ve městě Náchod, v jeho východní části.
4. Zoologický průzkum potvrdil i pro zájmové území nereprezentativní výskyty některých zvláště chráněných druhů živočichů s vazbou na kulturní krajinu (veverka obecná, čmeláci). Jejich místní populace nebudou navrhovaným zásahem ve prospěch zkvalitnění parkových porostů nemocničního areálu patrněji negativně ovlivněny.
5. Je nutno očekávat hnízdění řady běžných druhů ptáků v dřevinných porostech, včetně druhů dutinových; z čehož plyne požadavek na omezení kácení jen z výchovných a bezpečnostních důvodů, zásadně v období vegetačního klidu.

Jihlava, říjen 2015

Podpis s razítkem

Literatura, podklady

1. Culek M. (1995, ed.): Biogeografické členění České republiky. Praha, Enigma.
2. Faltysová H., Mackovčin P., Sedláček M. a kol. (2001): Královéhradecko. In: Mackovčin P., Sedláček M (eds.): Chráněná území ČR, svazek V.. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a EkoCentrum Brno, Praha
3. Hejný S. et Slavík B. [eds.] (1988): Květena České socialistické republiky. 1. - Academia, Praha.
4. Chytrý M., Kučera T., Kočí M. (2001, eds.): Katalog biotopů České republiky. AOPK ČR, Praha.
5. Kubát K., Hrouda L., Chrtek J. jun., Kaplan Z., Kirschner J. et Štěpánek J. [eds.] (2002): Klíč ke květeně České republiky. - Academia, Praha
6. Procházka F. [ed.] (2001): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). - Příroda, Praha, 18:1-166.
7. Šťastný K., Bejček V., Hudec K (2006, eds.): Atlas hnízdního rozšíření ptáků v České republice. Nakladatelství AVENTINUM s.r.o., Praha
8. Vosátka R. (2015): Ošetření vybraných stromů v areálu nemocnice v Náchodě. Souhrnná průvodní zpráva a grafické podklady. Radovan Vosátka, Okrasné zahrady arboristika s.r.o., Žďárky, červenec 2015
9. Vyhláška Ministerstva životního prostředí České republiky č.395/1992 Sb., ve znění vyhl. č. 175/2006 Sb.
10. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění .

Fotodokumentace

<i>Průhled od ředitelství nemocnice k SV k parkovým plochám při severní hranici areálu</i>	<i>Porosty nad gabionovým zpevněním oblouku místní vnitroareálové komunikace</i>
<i>Plochy bylinotravních luk až lad mezi dřevinnými porosty podél severní hrabice areálu</i>	<i>Charakter parkové plochy v SZ části areálu, pod Nemocniční ulicí</i>
<i>Luční porosty v jižní části areálu</i>	<i>Kontakt s plochou zahrad na JZ straně areálu</i>
<i>Areál dolního parkoviště s porosty lip</i>	<i>Srnka u strže v areálu jižně od pavilonu H</i>

Foto M. Macháček

Kopie rozhodnutí o autorizaci

4 skeny rozhodnutí o udělení autorizace a o prodloužení autorizace